

VEHBI
SKËNDERI

8JH-1

565

Avitoj

POEZI

idheV
inbndri

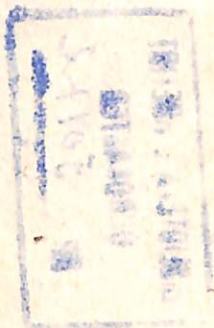
800
862

Redaktor

PERIKLI JORGONI

[Handwritten signature]

poeri

SHTEPIA BOTUESE - NAIM FRASHËRI

FORUM

Qëllor që më shpreh qartësisë së madhe
Poezive të reja të reja të reja
Që të flijë në vitin e parë, me këmbë
Se praga e këmbës së gjatë dhe e gjatë

Në këtë mënyrë, për mënyrë të re

I. Poezitë e ditës

Jatë e ditës, me këmbë të reja

Në këtë mënyrë, për mënyrë të re

me këmbë të reja, për mënyrë të re

me këmbë të reja, për mënyrë të re

me këmbë të reja, për mënyrë të re

me këmbë të reja, për mënyrë të re

me këmbë të reja, për mënyrë të re

me këmbë të reja, për mënyrë të re

me këmbë të reja, për mënyrë të re

me këmbë të reja, për mënyrë të re

me këmbë të reja, për mënyrë të re

me këmbë të reja, për mënyrë të re

me këmbë të reja, për mënyrë të re

1. Poésie e dicit

N X I T O J

Nxitoj, si një shtegtar, që rend e rend gjithnjë
Posi veriu në pyll, që pylli nuk e nxë;
Që të fitoj një vit; të paktën një minutë.
Se rruga është e gjatë dhe çapi është i shkurtë.

Nxitoj! Në këtë maratonë, pas shokëve mos mbe-
tem;
e shaj urbanët shpesh, e zihem me vetveten;
Jo! s'dua kursesi dhe një qelizë të më mpihet!

Nxitoj që të arrij, atë që zor arrihet:

me tingujt e me zërat, që skaj më skaj përhapen
me fluturat sekonda, që ikin e nuk kapen,
me retë nëpër qiell e një rrëke në baltë,
me djemtë tërë shënd dhe vajzat supejashtë,
me një kampion në vrap e një kampion në peshë,
me lumin që vrapon e kërkënd s'di të presë,
me njerëz të çdo moshe, që turren link me
njerëzit,
me zhurmat e kamjonve dhe lajmet e mëngjesit!

Nxitoj! Në këtë mot të madh, plot diellë dhe plot
ndeshje,
që dete e oqeanë, fut në një kuti shkrepse,

N X I T O J

ku hapet çdo mendim, me shpejtësi komete
dhe po të flesh një dit, — një shekull prapa
mbetesh!

Nxitoj!

— Avash! — klith një molusk e ngrin krejt
i tmerruar
dhe vrej në kureshtarët, vetëtimthi, që të shohën,
Jo! Po të vdes një dit, do vdes duke vrapuar,
Që dhe si të kem ikur, të fluturoj me kohën!
Nxitoj..

N Ë F S H A T

Kur shkova përsëri në fshat,
kujtova mos po më qortonin kumbullat,
se kishin kohë që s'më kishin parë,
por ato sa më njohën shtrinë krahët.

Kur shkova përsëri në fshat,
mendova se mos krojet s'do më flisnin,
se kishin kaq vite që më prisnin,
por ata nisën këngën sa më panë.

Kur shkova përsëri në fshat,
mendova mos më hiqnin pleqtë veshin,
kurse ata (që ende s'kishin vdekur)
me të më ndier zënë, nisën të buzëqeshin,
duke përlotur sytë...
Po u ngeli fjala si një gdhë në grykë.

Kur shkova përsëri në fshat,
kujtova mos nuk do më njihnin rrugët,
se rrugët, si lumenj, gjithnjë lëvizin;
por kishin ngelur, tek i lashë, gurët
që tërë ëndje po më prisnin mua...

THE FIRST

Dhe zemra desh më shkau, si top, prej duarve,
sikur të mbante gjith' peshën e gurëve,
e desh m'u ça nga malli i madh i rrugëve!

Kur shikova përtej në lart,
mendova se mos kuptoj e di me lart,
se kishin kap vitë që më përballin,
por ata m'ishin këngën e më përballin.

Kur shikova përtej në lart,
mendova mos më hidhajnë peshë veshin
kurse ata (që ende kishin veshin)
me të më ndër kurrë, vishin të buxhelshin,
duke përjetuar sytë,
po u ngeli lart si një qepë në mykë.

Kur shikova përtej në lart,
kuptova mos nuk do më rishin rrugët,
se rrugët, si lumenjtë, gjithnjë levizin;
por kishin ngelur tek i jashtë gjinë,
që tërë gjinje po më përballin merran.

POEZI PËR TË THJESHTIN

Ne jemi shokë, dihet 'zjarmëtar.
Kjo miqësi s'ndërron për vit, si moda.
Na ka përzhitur vapë dhe acar
dhe e kemi ngrënë pluhurin me skoda.

Ndaj s'kam guxim të shkruaj sot për ty
as dhe një rresht, që të kënaqet sedra.
Ti do çuditëshe: Ç'ka me mua ky! —
dhe bosh në çast do të të dukej zemra.

Se pa të keq ti pret bisedën shkurt,
pa zbukurime, bile pak si thatë.
Të nervozojnë frazat njëqind kut
e çdo «sentencë» që bën dush në mjaltë.

Dhe një minutë nuk e duron dot
atë që hedh në verë ujë.
Ti ndihesh ngushtë! Ndien së thelli ndot
nga çdo tellall, që trompat fryn për bujë!

Pa rri mbush minat, dhjetë orë radhë
 në qetësi, pa humbur asnjë çast.
 Ti, sikur lot, u vë fitilave zjarr
 dhe shkrepit i egër shfryn vullkan gjer lart!

Veç një sekondë, minator, t'i s'rri
 kur nuk nxjerr tym dhe hesht kapsullë e shurdhët.
 Por ndodh në shkëmb gufon një tym i zi!
 Por ndodh papritur merr mandata udhët...

Ndaj qindra herë e shkruaj këtë vjershë
 dhe ajo që dua ngelet prapë larg.
 Ka bukuri të jesh në jetë i thjeshtë,
 por ec e fut të thjeshtin në një varg!

PRITJA

Po gdhijmë në kantier midis thëllimit,
në hekurin e sondave duart ngjitur,
duke kërcitur dhëmbët
e duke pritur...

Por ç'është vallë ky vegim së largu
dhe ç'mund të jetë, thoni ju, kjo pritje?
Një siluetë nën pemët e një parku,
tek na zhuritin faqet nga tronditja?

Acari fryn e vërshëllen me lumin!
Ne rrahim mbi kallkan shuajt e këmbëve
derisa ndiejmë dhembje
dhe e flakim nga qerpikët prapë gjumin.

Dhe presim.
Dhe hedhim sytë shpesh nga Alpet.
Dhe vërejmë qiellin,
që me mundim sikur fillon të hapet...

Po. Presim diellin!

Shih tek po qesh trimoshi mes shkëmbinjve, —
 si një shtegtar gazmor —
 dhe «mirëmëngjes!» na thotë.
 Ti mirëmëngjes, — i themi — më i miri shok
 në tokë,
 që askërkënd pa njetjetuar s'lë.

Dhe qeshim të kënaqur tok me të.

L Ë V I Z J E

Ndaloj aty ku kryqëzohen rrugët
nga katër pika në drejtim të kundërt.

Frenon një skodë dhe më piklohet krejt këmisha,
e shoqëron Sopoti plot me pisha!

Një targë me BC:
ka grimca bore, përmbi xham, te dera.
Ndofta ma kanë nisur shokët nga miniera.

Diçka e bukur dhe e këndshme kjo lëvizje,
veri dhe jug, perëndim e lindje.

Diçka e thjeshtë: erë mollë, erë çaj, erë naftë.
Ka në të djersë, lule e baltë.

Ka në të vite copëzuar nëpër turne.
Ka në të lodhje, gaz dhe çfarëdo zhurme.

Ka në të vreshtë, fushë dhe Koman.
Ka në të akull, zheg edhe tufan!

G J Y S H I V

Më erdhi gjyshi mbrëmë mysafir
me Balon pas, hedhur mbi supe rraqet,
mbështjellë kokën me peshqir,
me mjekrën drizë, desh më çjerr në faqet.

Dhe plas, nëpër tapet, si me shaka opingat,
gunën e dhirtë më vërvit në kokë,
sa desh u thyen qelqurinat
e këmbëkryq na shtrohet, shesh, në tokë.

Dhe pa më folur hiç, as keq, as mirë,
çaktis në strall e zë një xhufkë eshkë,
çibukun mbush me plot duhan të grirë,
që tym gufon, si mjegulla në bjeshkë.

Baloja sakaq ia merr me gjumë,
sikur s'qe në kuzhinë po diku në Pad.
Gjyshi e mbështjell, si kalama, me gunë
edhe më nge televizorin hap.

SHI BHARI

E tek po ndjek një film për misrin e pambukun,
më qaset e në sup pëllëmbën mbështet.
Unë e vërej tek thith me qejf çibukun:
e ku ke qenë, gjysh, i them ti kaq vjet?

Ai më vëren e sytë mbush me lotë
dhe i shpëton çibuku vrik prej dorës.
Diçka me rëndësi gatitet të më thotë,
po këputet në mes ëndrra nga tingëllimë e orës.

SHI BEHARI

Nuk duken nga fillojnë e nga vazhdojnë rrugët,
ndonëse vërtet është, siç thonë, shi behari.
Një llurbëtirë, llum e ujë i turbullt...

Një re e murme tërë qiellin mbyll,
se ulin kryet, si të trembur drurët.
Lajthishta shtrihet rreth e qark, si pyll
e mijëra sylynjarë rrjedhin shkurret.

E ngas rrëkeve e shtigjeve të dhive;
shkas nëpër bar, në fier, zhytem në llucë.
Ku mbahem në një qarr, ku kapem pas lajthive,
ku shembem posi deng në një gëmushë!

E gati, fluturim, zbres buzë Vërbës!*)
E zhytem midis valëve, deri mbi ije
(ndien nën këpucë rërën, që gërryhet tinëzisht),
më ther si akull ujët e Lenijes,
porse në breg më pret një jonxhë e gjelbër,
e larë mrekullisht!

*) emër lumi

TURBIT

Dhe rri vështroj: më njeh këtu çdo shteg
e monoplat.
Edhe symbyllaz mund të arri në fshat...

Ja dhe pejzat e vragave
që dhe në ëndërr i deklamoj përmendsh prapë
si bari!

S'ma kishte marrë mendja dot vërtet
që bashkë me kopenë e dallgëve
edhe ky shi, edhe kjo rrugë, edhe kjo jonxhë
e blertë

do futeshin në këtë poezi
kaq dhembshurisht.

T U R N E T

Po marrim ca thërrime ngrice nëpër çizme,
diçka nga ky acar, që rrjep fytyrën,
një guaskë akulli në peliçe
dhe po ju lëmë dorëzim detyrën.

Një metër borë në sektor dhe borë bie prapë.
Një metër borë, shokë, në mesnatë!

E çfarë po ju lëmë, shokë, tjetër?

Një lëmë-prush e dru ç'na kanë mbetur.

Dhe po marrim prej jush:

të drejtën që të hamë darkë,
të drejtën për të fjetur!

Ngarkuar me kristale ngrice çizmet,
rënduar nga dëborë e re peliçet,
teksa zhurmojnë në errësirë hapat,
na presin të kënaqura barakat.

Supa e nxehtë, që avullon në pjatë;
ca tinguj familjarë: gota, lugë, enë,
që veten në shtëpi një çast ta ndiejmë.

URIM PËR VITIN E RI 1986

E marr urimin tuaj me çelsin elektrik në apartament:
mbulon ai me krahë drite si një shpend
një kalendar, radion, një kartolinë,
gotat që presin për urim në tavolinë;
shpërndan ca pika llaç, shkund disa grimca akulli,
bashkohet edhe tretet, si vegim, me tingujt e muzikës
dhe shkrin e gurgullon në pejzat e lirikës:

GËZUAR!

Dhe ja, po ju përgjigjem, shokë, në sekondë:
juve që po ju fshik fytyrën, sonte, si me kamxhik
acar i Alpeve,
tek ecni në sektor, duke ju shkarë çizmet, midis
akujve;
juve që po ju ngrin pëllëmba pas levave nëpër sonda,
juve që po e prisni vitin në kantier mbi rrota
me gurzit e pagjumësisë mbi qerpikë,
duke vërvitur baltë dhe shkëmbinj në digë;
juve që mes gëzimit me të afërmit do ta gdhini,
juve që po udhëtoni, në karroceri, mes shiut e
thëllimit,
juve që prisni në kabinë një telefonatë,
juve që s'do largohi dot nga betonimi deri në datën
2 janar, 1986...

Juve që s'keni mbërritur ende në familje
dhe jeni gati që të udhëtoni edhe pesë mijë milje,
për ta pritur këtë vit të ri me të dashurit!
Juve që mund t'i ktheni në energji e dritë gjithë
burimet e lumenjtë në këtë tokë
bile dhe akullnajat e Groenlandës e të Antarktidës,
Juve të paharruarit e të dashurit shokë:

GËZUAR! GËZUAR! GËZUAR!

M Ë S U E S E

S'më njeh? Kemi udhëtuar bashkë në kamion
e të kam hedhur pallton të mos ngrish.
Po koha, pa na pyetur, kalon
(dhe hajt ta kthesh, atë që tret, sërish).

Por unë vij nga ty, në mbrëmje, shpesh
e pranë sobës rri, pëllëmbët ngroh.
Të dy i biem ziles në mëngjes
dhe pa regjistër nxënësit t'i njoh.

E tok me ta në klasë, unë ulem
(dhe më pëlqen, që prapë nxënës jam)
ti herë vëren dëborën që shkund lule
dhe herë shihesh në pasqyrën xham.

E një sekret nga syri nuk të shqitet
(s'ka zemër ku Orfeu shigjetën s'ngull!),
Dhe flet pa zë; sa shpejt që ikën vitet...
Dhe unë një thinjë, fshehur, vij të shkul.

Shkollarët në pushim po lozin top,
 ti pranë sobës buzëqeshur rri.

Shqipërinë prap' kërkon me sy në glob,
 në globin që me ty në tavolinë rri.

MIDIS TURNIT

*Kushtuar Heroit të Punës
Socialiste Todo Manço*

Todo Manço! Ti je ulur si një shok i njohur
midis turnit, pa ceremoni.
Dhe me zjarr' e zemër na ke ngrohur,
pa na thënë fare kush je ti.

Ti me ne ke qenë në çdo çast
duke ndarë çika shpirtin tënd,
Pa shikuar askërkënd nga lart,
ti je shtruar, lirshëm, në kuvend:

Lëre shokun që t'i mbajë sytë drejt,
mos të ndrydhet, si iriq, nga heshtja!
Lëre shokun që të t'i besojë krejt
dhe ato që zor i nxjerr nga vetja.

} Foli tjetrit çiltër, nga çdo kuotë,
S'dihet ç'gaz a ç'kob e shtyn nga ty!
Kur të vëren ndokush së largu ftohtë,
s'bën mëkat të shkosh ti, tek ai...

Lëre tjetrin të të flasë sy ndër sy.
Pse të rriten veshët si lëpjetri?
Lëre shokun, që të të besojë ty...
S'ka më nder se sa të të besojë tjetri.

Lëre shokun që të shprehet, si vëlla, pa droje
të të qajë ty çdo hall, pa i ardhur turp!
Pse njeriu (dije mirë) ka në shpirt të vet
dritare

aq sa ka dhe pore nëpër trup!»

Todo Manço! Ti ke nxjerrë mallin e vetvetes
në bisedë me të gjithë dhe Partinë.
Ke kërkuar në tunelët e jetës
dhe kromidët, dhe rubinët, dhe njerinë.

VARGJE PËR TIME BIJË

Unë gjithmonë do të të ngatërroj
me atë vogëlushen me bluzë të bardhë,
që herë e merrja nga kopshti përdore
dhe herë e merrja në krahë.

E i përziënte bashkë retë, yjet e hënën
e xixëllimin e xixëllonjave,
me kukullat, me nënën
dhe shoqet e veta të lodrave.

Që më vinte shpesh duke qarë, me gjuhë të
gjakosur e të gërvishtur,
duke vrapuar me atë çapin e vockël, një pëllëmbë,
dhe e shtrenjta nënë i fshinte lotët,
i lante doçkat e faqet
e sajonte turli fasha për t'ia lidhur plagët.

E sa herë flasim, tok, të dy e zihemi në debat,
e sa herë të shikoj në bulevard e në rrugë,
që shëtit e nxiton në punë,
e sa herë të dallgëzojnë flokët e gjatë nëpër erë
më kujtohet prapë ajo vogëlushja flokëverdhe
me përparëse të bardhë,
që herë e merrja përdore dhe herë e merrja në
krahë.

POETI PËR TARGAT DHE TËM NIP
POLIC TRAFIKU

Dhe më bënte qindra pyetje në ditë:
për zogjtë, për qenin, për ketrin, për dhelpren,
për lulet
dhe për të gjithë trupat kozmikë...

Ajo vogëlushja me gjunjë të dregosur e të
gërvishur
dhe mezi më besohet që ti je ime bijë,
dhe mezi më besohet që ti je rritur!

POEZI PËR TARGAT DHE TIM NIP, POLIC TRAFIKU

Eh, nipçe, nipçe! Që më tund dorën buzëqeshur,
kur të flas!
Vëreja dikur një mëz që sulej link nëpër luadh
e kisha qejf të rendja tok me të,
Shikoja në hapësirë një skifter e desha që të
matesha me skifterin,
Shkrepte përmbi Tomor një shkrepëtimë
e desha që të jem dhe unë vetëtimë!

Targa! Targa! Ndjek trenat, autobusët e kamionët.
Janë tanët, nipçe, që të gjithë! Janë tanët!

Vërej, pemët: bliret e mimosat, që mbushin tro-
tuaret,
rrugët e bulevardet, ku çapen kalimtarët;
vërej lisat e ngarkuar me lende e me korithë
dhe pishat, nëpër pyll, dhe fushat plot me drithë;
vërej vreshtat, fidanishtet, lumenjtë dhe buronjat;
janë tonat, nipçe, që të gjitha! Janë tonat!
Dhe kur shikoj, që shqyen kush fidanët,
më vjen sikur t'i shkulin ty që të dy krahët,

Dhe kur ndiej se dikush shemb një mendim rinor
 e një këmbë ure shemb,
 si në apendis akut, gjithë qenia ime dhemb!

Dhe kur ndokush i qit mendimit palcën, që ta
 mbytë,
 më vjen sikur t'i nxjerr nga zgavrat, nipçe,
 të dy sytë!
 Targa! Targa! Vërej serat, lulet, ullinjtë e
 portokallet

(sado larg që të ndodhen!).
 Urbanët plot me njerëz, anijet e avionët,
 vërej Drinin, Vjosën, kodrat, grykat, malet,
 janë tonat, nipçe, që të gjitha! Janë tonat!

RA O RA

*Shokëve të mi të Vaut të Dejës,
Fierzës e Komanit, që punonin e më-
sonin.*

Shokët e mi dhe bijtë e mi të dashur,
kërrusur në tryezë përmbi libra,
me raportorë, kompase e rriga,
një vesë dheu ju shket nëpër fletore.

Ju vetëm zgjuar në fjetorë!

Shokët e mi dhe bijtë e mi të dashur,
s'merr mbrëmja frymë e shqetësuar, po marrunë.
Jam ulur, pas dritares, si kaçubë.

E di se nesër ju pret shkolla;
e di se sa të shtrenjtë e keni gjumin...
Po kur të zbresë sa mbi grykë hëna,
më duhet t'ju bëj zë, të marrim turnin.

Po, dale, ç'më shikojnë sytë?
Papritur varni kokën mbi tryezë
dhe flini...

Por unë, që kaq afër ju kam njohur
dhe e di sa fort që jeni lodhur —
dhe si dremitni, në pushim mes pluhurit
me faqen mbështetur mbi një pllakë guri —

Duhet t'ju zgjoj.

Ju flini mbi fletore dhe mbi libra.

E ç'ëndrra po shihni?

E ç'fluturime ndër nebulozat trëndafil, nëpër
agime?

Dhe unë duhet që t'ju zgjoj!

Oh, ja tek vjen ngadalë, majë gishtave,
sikur të shkelë majë iksave —
i madhi Faradej!

Ju puth me dashuri në faqe e në ballë,
pa thënë asnjë fjalë,
(ndofta nuk do t'ju prishë gjumin.)
e ju lëshon një grusht xixëllonja mû te koka.

Kantieri mbushet plot xixëllonja.
Plot xixëllonja mbushet gjithë toka.

Dhe unë që ju dua kaq fort
duhet t'ju zgjoj nga këto ëndrra të bukura...

E flas me ju pa zë. Ju përkëdhel.
E çapem, plot shqetësim, me hënën, tok në qiell,
E murmurit menduar sa shpejt që ikën koha.

Shokët e mi dhe bijtë e mi të dashur:
Zgjohuni! Ra ora!

SE DUA TË MENDOJ QË JAM VËRTET NË FSHAT

Ne pimë deri vonë, megjithëse isha lodhur.
Shoshitëm, duke pirë, çdo gjë që kishte ndodhur.
(Në pije qimja ndan një fakt nga çdo përrallë!)
E thirrëm në dolli të vdekur e të gjallë
dhe pasi zgjidhëm, plot sukses, thuajse çdo
vendosëm më së fundi që të flemë.

— Ja shtrati, — thotë im nip. — Natën e
mirë! —

Mbështetem i kënaqur në krevat,
fik abazhurin, që të ngelem në errësirë,
se dua të mendoj që jam vërtet në fshat.

Por prapë shqetësimet nuk më hiqen,
ndonëse bien erë sapuni teshat.
Ja, sa andej-këtej lëviz edhe përpiqem,
sikur po më sulmojnë mijëra pleshta:

Vërtet, këtu tani kërrkund nuk mungon buka
dhe s'mund të na vrasin më as shiu, as moti
i thatë.
Por prapë s'e lëmë dot ne shatën edhe sfurkun
dhe kostoja e grurit del e lartë.

SE DUA TE MENDOJ QE JAM VETETJA
NE TSHAT

Ka ikur fshati i ri nga prapambetja
dhe kozmosin shikon me trëndafilët e yjeve,
Por hajt të dalim thuaj nga vetvetja:
nga një miqësi, një krushk, një pus me karavidhe..

Dremit... në dhomë, bie heshtje.
Oh! Ftonjtë, si të gjallë, lëvizin nga sënduqet.
Shih ç'ftonj që më ka prurë prapë gjyshja e
mirë me vete,
ndërsa nga çdo parmak koncert po japin bulqet.

SHI NË GUSHT

Një pelë reje vrapon pa kapistër
nga Mali i Thatë, deri në Lenie.
Ia ndien revanin një korije misër
dhe qafon shelgun një gërshet hardhie.

Pa, në sekondë, nis një shi i bardhë —
ka pesë muaj pa pikuar pikë! —
Verdhon në degë çdo llambushkë-dardhë
bretkosë e gjelbër hidhet të shëtite...

E bëjnë banjo: arra, mollë, e kumbulla,
e hapin sqepin, që të pinë, zogjtë.
E dridhen pemët, shkundin dhemje e pluhura
dhe shelgu i heshtur, këngës prapë ia thotë!

KUSHKON

një mjekeje

Më je fiksuar e përthinjur në kujtesë
rrugicave me urgjencën!

Nxitoje drejt pacientëve si erë
kudo që ata prisnin.

Dhe i kuptoje ti fëmijët menjëherë
si do që të të flisnin.

E, ndonëse nuk u bëre kurrë nënë,
ti s'ngele kurrë pa kalama në krahë,
E ku të thirrën ata dhe s'ua ndjeve zënë,
moj nënëz flokëbardhë?

Shqetësoheshe dhe brengoseshë aq shumë,
me brengat e të gjithëve
duke jetuar pa kurfarë zhurme
e dashur dhe stoike.

E mezi gjeje kohë t'u gëzoheshë luleve,
që aq fort i deshe.

Ndaj trëndafilët rrinin kokulur,
tek prisnin që të ktheheshe.

KERRKUND NIK JEMI VETEM

Dhe s'shijhe dot, që me nxitim po rridhnin,
si pa u vënë re, muaj e vite.

Ty vogëlsirat, motër, të mërzitnin
e fare pak mendoje ti për vete.

Dhe thuajse pa pandehur të pushoi ty zemra,
zemra që tërë jetën sulet.

Jo! Kjo nuk ngjau nga thinjat as nga dhembja,
por nga malli për fëmijët e për lulet!

KËRRKUND NUK JEMI VETËM

Nga një ndodhi në Memaliaj

Ti kishe kohë të largoheshe, Telo.

I pe tek po harbonin minjtë,

(kasnecë katastrofash!)

dhe mund t'i ikje ndeshjes nën tokë.

Die t'atras pa gabohet në peshor të...

zërra që të...

Ju! Kjo nuk...

— Na mbeti Maloja, shokë!

por nga mali...

Ju ishit vetëm dy në atë oxhak.

Dhe shokët ishin larg...?

E pe përpara Malon, tek anohej,

dhe dritën e kandilit, si në mjegull,

dhe mund t'u jepje këmbëve të largoheshe,

pa shkelur asnjë rregull.

Karbiti zu të digjej me ngadalë.

Maloja ra, pa thënë dot një fjalë!

Dhe ti e ndieje, Telo, vdekjen që afrohej

dhe kishe pak sekonda të largoheshe.

Të ngopeshe me oksigjen përjashta
(oh ç'mrekulli të thithësh ajër të freskët!),
të pije një raki me meze qefulli — tok me shokët,
t'i shpleksje nuses flokët
e të jetoje... dhe mbi një gjysmëshekulli!

Po ti s'u ktheve, Telo.

E ndonëse nëpër terr po mbytej galeria
e çdo sekondë ndihej tek po priteshe,
ti këmbadoras me shokun tok zvarriteshe...

Dhe bëje të pamundurën që t'i shpëtoje jetën,
me një mendim në zemër:
ne, punëtorët, kërrkund nuk jemi vetëm!

Kështu e mbrojte shokun ti.
Dhe ngele tok me të në një oxhak në thellësi.
Por fjalët prap' te ne që nga nëndheu zatetën:
Ne, punëtorët, kërrkund nuk jemi vetëm!

IKJA NGA SHTËPIA «NIKO BELO- JANIS» DURRËS

I dorëzova që të gjitha:

parketin e lagur buzë detit, me gjurmët e kalimtarëve,
hutimin e shkurtër të mëngjeseve, midis plepave,
shushurimën e shqetësuar të valëve,
imazhin që ndien njeriu kur vëren i menduar në
det
dhe flet, me hapësirat e me veten e vet.

I dorëzova që të gjitha.

Një shportë guaska, mbledhur nëpër stere e nëpër
ujë,
muzikën e zërat e plazhit, plot rrëmujë,
vajzat e qeshura me kapuçe prej dallge mbi krye,
paradën e trupave me kostume banje,
mbuluar me pika uji, rreze e thërrime kozmike.

Asgjë nuk po marr me vete.

Diga, statujë, arinj e qytete, ngritur prej fëmijëve
nëpër plazh,
një pulëbardhë që tundet nëpër valë, si kaike
dhe gjithë floririn e rërës,
në këtë mbretëri të madhe fantastike.

Ja tek i ke, Niko Belojanis, merri! — i thashë.
Dhe ndaja kujt të duash:
në daç turnit tjetër që po vjen,
në daç tërë punëtorëve të dheut.

Ne, të gjithë kalimtarë, vijnë dhe shkojmë
në këtë qytet të pavdekshëm.
Këtu ti je i përjetshëm, o Niko Belojanis!

Ti edhe deti.

PSE HOVËT GJER KËTU

Kolona milingonash deri në kat të pestë.

E nga na erdhët ju?

Nga toka a nga retë?

Ngarkuar kokrra gruri, mbushur me farëra
barërash.

E nga na bujtët ju?

Prej vreshtash a prej arash?

Rënduar me zahire e grimca luledielli,
me bar e me insekte,
edhe thërrime meli.

Pse hovët gjer këtu?

Të më cimbisni pak, a për të më qortuar,
se nuk ju kam takuar,
gati, një gjysmëjete?

Apo për të më marrë hipur mbi një kombajnë
prapë në lëmenj me vete?

TEK PO ÇEL E PARA DITË E VERËS

Ecën i menduar një kortezh,
hapat, shpesh, kërcasin nëpër brymë,
Unë plot mundim sot këmbët hedh
sikur me buldozerë po më shtyjnë.

Ndjek në këtë «marsh» qivurin e nënës, —
tek po çel e para ditë e verës.
Vetëm s'shtyhet dot kothere e dhembjes,
dhembja, si gjithmonë, shkon me njerëz...

Oh, diçka mungon në funeral!
Përroi që zbret prej pishave dhe staneve.
Ura e ylberit mal më mal
dhe floriri i bisqeve të thanave.

Por në vend të luleve bukuroshe,*
që na shtrojnë kësaj dite rrugën,
erdhën burra e gra me kominoshe
nga fabrikat, posa lanë punën!

*) Ditën e parë të pranverës fëmijët hedhin nëpër
shtëpitë që vizitojnë lule thane

Nënë, zbritur nga Lenia e largët,
 lamtumirë — shih kush po të thotë!
 Dhe më duket ky qytet i afërt...
 Ndofta, më i bukuri mbi tokë!

ARMIKU I KLASËS

Armiku nuk del sot me pallë sheshit,
se është elastik e mjaft i mbledhur.
Dhe, shpesh, ai na çuqurit te veshi
ndonjë këshillë apo citat të zgjedhur.

Por rrëzave ku mbi rrogos ku nën rrogos,
ku duke ecur majë gishtave thua më thua;
ku me të qeshur, ku serioz,
të çuqurit, si pa të keq:

Ç'më duhet mua?

Të ngjitet pas, gjithkund,
si balta pas këpucëve:
të miraton, të kreh, të ngre...
E shan ndokënd, si rastësisht, ashtu me cep të
buzëve
dhe prapë të çmon guximin, prirjen e përvo-
jën;
të vlerëson, nuk ke ç'i thua!

Një gjë të vogël vetëm do ai:
të kyçësh çep më cep ti gojën,
me bravën e ftohtë: «Ç'më duhet mua»?

Armiku kapet fort pas llafazanëve,
 dembelëve dhe prepotentëve,
 si grigja e çakajve pas kërmave,
 edhe rinohet krejt, edhe ndien lumturi,
 kur shton (edhe me një) numrin e indiferentëve,
 kur vëren se në atë «librin e vet të të vde-
 kurve»
 dhe një i gjallë u shtua.
 Ç'më duhet mua?

BALADË PËR UJIN E BEKUAR

Po Vojtila! Ti je bari në qiell edhe në tokë.
Jo më kot bari e prind ty bota nuk të thotë.
Po, kur ke ti mish e treqind vjeçe verë në Vatikan,
pse harbon kot breg më breg e oqean më oqean?

Nga Meksiko në Nairobi, pse po turresh kaq me
ngut?

Nga Varshava në Kalkuta, Salvador e në Bejrut?

Dhe ashtu si të ka hije, jo për dukje e reklamë,
tund ti një mantel të bardhë edhe një ibrik të artë.
E kudo që ti vë këmbën, fill në çast për mrekulli
dhe nga qielli, lot i kthjellët, nis që të pikojë shi!

E nis mbjell pa çarë kokë: palma, fiq, edhe banane
gjer në pol te pinguinët midis akujve kallkane...

Flitet se edhe mushkë e nëmur po të pijë nga ky
ujë —

jau them në vesh, ngadalë, po sakën se e bëni
bujë —

jo një qyp apo një shtambë, po një lugëzë kafeje:
mund të pjellë në tre muaj një goxha kërraç deveje!

Flitet se kudo që shkon ti, bari, qull hallexhinjtë,
rërën që po mbyt Afrikën, me gazelat e gjarpërinjtë.

Dhe kështu i përdëllyer ti prek botën anëmbanë;
lan, në çast, dhe ato duar që «si lajnë oqeanë»!

Dhe xhelatët, të mahnitur, prej çdo race dhe çdo
feje,
vijnë me avion special, bien gjunjaz para teje,

Sigurisht, si kanë vrarë e kanë therur me milionë,
ca Suharto, ca Trumanë, Pinoçetë dhe Neronë.

Të penduar gjer në mykë, duke dënesur, duke qarë,
shtrirë duart, duke u dridhur, t'u lash ti sa më parë!

Edhe ti, o at' i shenjtë, mbytur nën një gurrë lotë:
— Mëkatarë, — nis qan hidhur, — fuqimadhi ju
shpëtoftë! —

Dhe i qit në çast nga burgu, dhe u lan në çast çdo
masë
dhe i nis të çlodhen pak dy-tre muaj në parajsë...

Flitet shpejt pranë çisternave, nëpër detet e trazuar,
do vozitin dhe çisterna plot me ujë të bekuar!

Ç'fat i madh për botën! Amin! Amin! Amin!

H O R I Z O N T E

Vij në shtëpinë e prindërve, prind dhe vetë.
Dhe qeni leh i egër e idhnak.
Balo, ti mos u çmend! Jam bir, në këtë prag,
S'më prët si zakonisht, në qoshk im atë.
S'del nëna që nga kopshti, me këmbët tërë baltë.

Vërej misrat, si koriye; vërej arat plot me drithë,
Vërej njerëzit e afërt, ndonëse s'i shoh të gjithë.
Ata më buzëqeshin çiltërsisht, disa më njohin.
Të tjerët më hetojnë pak si larg e tjetër soj më
shohin.

Vogëlushët dalin që nga qoshët, e vërejnë si më
kot.

Dhe pemët më qëndrojnë, si të shurdhëta,
sikur s'këndojnë nëpër degë zogj!
E ç'pikë qenkam sot që plasen kaq të kundërta?

E ç'tel më cicëron mua në zemër,
Shih, eci nëpër gurë, sikur çapem mbi ëndërr —
kur sulet një re shiu, që nga Bodeja,
ndofta të njomë ballin kjo poemë,
dhe shkrepëtin përmbi Pupul rrufeja,
ku nipi im ka ngulur një antenë!

HORIZONTE

Kënaqem sa më s'ka kur shikoj grurin det
në fshatin tim malor, gjer në Lenije!
Por çdo qelizë nëpër trup më dhemb
e nuk më mban dot vendi,
kur vërej tek mbin si gjemb indiferenti
dhe merr përditë tri norma nën hije!

Po. Prapë mund të ma heqësh veshin ti, lexues,
pse dënes prapë ky njeri për pjergullën me
rrush?

Vëtitet mal më mal e s'gjen kërrkund qetësi
edhe çukit si zog çdo kumbull e qershi.

S'ke ç'bën: shëtit mes galaktikash në univers
e zbret të çlodhesh nën një man tek ara.

Kujton plot nostalgji atë që shkon e vdes
dhe sytë i mbërthen gjithnjë përpara!..

Vij në shtëpinë e prindërve, prind dhe vetë
Këtu në këtë truall janë ngjizur
stërgjyshët, gjyshërit, prindët... unë vetë!
Porse gjithçka ka ecur. Ka lëvizur
Gora ime! Ka lëvizur Lenia vetë!

Por s'mund të hovkan, kurrsesi, njerëz e male
pa u përplasur dallgëve, mes dhembjeve.
U dashka që të bluajmë çdo shkrep e çdo
kokallë,
për të montuar boshtin e një kënge!

II. Poezitë e luftës

II. Poésie e Infr.

NË RRUGË...

I ngjitem majës-thikë, drejt përperjetë,
ku janë ngrënë, si me limë, gurët.
Kalorj këtej tani pas dzyzet vjetëve,
janë gërryer e thelluar rrugët.

Ndofta takoj gjithë shokët që kam pasur,
Bile edhe ata që s'çapen më në tokë.
Dhe del më pret, sërish, prapë nënë e dashur
me një çati dëbore, përmbi flokë!

Po ngjit një shkëmb. Më tej dy shkallë zbres:
ja tek më pret një gurrë e kulluar!
Më çik një shëlg. Më fshik një degë bredh.
E befaz zihem rob mes pishash i rrethuar.

Kur pak më tutje nis fëshfërimën panjé.
Një këngë të harruar ti, cinxër. vërshëllen.
E më bën zë të më gostitë thana,
dhe një gushkuq më thotë: mirë se vjen!

ME RRUGË
Prapë rruga zbret nga kodra. Në një gropë:
ca bajga kuajsh. Një gjëmb. Dy trumba bar,
Më tej një rrap i çarë në dy copë:
një top gjerman dikur ka hapur zjarr!

Por zhduket rruga përsëri
mes dushqëve, shkorreteve e kulpravë.
Dhe unë i hutuar, s'di se si,
gatitem t'u thërras si udhërrëfyese fluturave.

Po ata ikin larg, pa më dëgjuar.
Ndofta nuk u pëlqen trishtimi i një lirike?
Dhe ngelem midis pyllit i menduar...
— Këtej! — më vërshëllen një linjë elektrike.

Dhe unë ndjek me ngut rrugën që më tregojnë,
pas kablove që tundin zilet në erë.
Karriere partizane, shtyllat më shoqërojnë,
nga Guri i Kamjes gjer te Guri i Prerë.

NËNA SIBË

Ka mbi dyzet vjet që i mbaj në xhep
tri kokrra dardha:
m'i ke dhuruar ti nga Çereneci, o nënë Sibe!

Sa herë më thahet buza,
i kafshoj e më mbushet goja plot me lëng.

Tri kokrra dardha,
të ëmbla e të verdha, si lagjinë të artë.
Sa herë më hidhërohet gjuha,
i kafshoj e më mbushet goja mjaltë.

Tri kokrra dardha!

Sa herë më dhemb zemra,
u marr erë dhe më pushon menjëherë dhembja,
e nënë Sibe!

Ka mbi dyzet vjet që i mbaj në xhep
tri kokrra dardha;
që m'i ke dhuruar ti, o zemërbardha partizane
e Dibrës.

Tri kokrra dardha...

Që sa më tepër shkojnë vitet,
aq më të ëmbla bëhen!

PRIFTI

— Merr këtë prift, — më thanë prerë —
në bazën numër dhjetë e shpjer!—

Dhe unë e marr pa kundërshtuar,
pak kureshtar, pak i hutuar...

Pa shih, mendoj, s'e ç'prift tuaf
me tre pëllëmbë kamillaf!

Mjekrën zi-korb, një pashë të gjatë,
varur në gjoks një kryq të artë:
bir, marshallah, ç'bandill uratë!

Nga këmba çalë, nga gjuha çalë.

E pse nuk flet, dobarë, një fjalë?

Ka prift memec, në tokë, vallë?

Por prifti çapet madhështor

me kryq floriri në krahëror

dhe s'pyet ke baba e nënë,

ke ngrënë bukë a s'ke ngrënë,

ke çfarë vesh e çfarë mbath,

ke zjarr në vatër apo mardh?

Bile as që më vëren në sy:

— Ore, ç'inat që paska ky!—

Dhe teksa çapemi në llucë,

ELIWA

pllaq-plluq bën këmba në këpucë:
Si një njeri prej feje tjetër,
më bren një shqetësim i vjetër
dhe një mendim më shpon si gozhdë:
të qe, të paktën, ndonjë hoxhë... —

Por unë si korrier partie,
me krenarinë e një fëmie
në bazë, prapseprapë e shpie
dhe iki shpejt pa bërë llafe;
Shyqyr, mendoj, e hoqa qafe!...

Po, kur kaloi një vit, më thanë:
ti shoqërove «Prift» Tarzanë!*)

Si prush më dogjën lotët mua
e nisa që të qaj pa zë,
E pse mendova keq për të?
E pse mendova keq për të?

*) Pseudonim i Heroit të Popullit, Vojo Kushi, komandant i njësiteve guerrile të Tiranës.

E L E N A

Jemi në një skuadër:
unë, Foto Paolo siçiljani
dhe dhjetë partizanë.

Një peshkatar nga Siçilia,
tjetri fshatar nga Gora.
Në riska misërniken shpesh e ndamë
ne, dymbëdhjetë partizanë.

Pushonim te burimi, nën një pemë
dhe, teksa vërenim luleshumin maj,
na fliste Foto Paolo për Elenën
(kalonte dorë më dorë fotografia e saj)

dhe mitralozin nuk e, linte kurrë.
Korabin ngjitnim bashkë nëpër vapë;
prapë për Elenën fliste dhe në rrugë
e tërë ëndje ne dëgjonim prapë...

Si shkoj ca kohë, katër shokë u vranë
në Dibër, Martanesh e Peshkopi.
Po mbush skuadrën kënga partizane,
zëri i përrenjve dhe Elena e tij.

Një ditë, papritur, nën një zjarr të fortë
dy cifla predhe më plagosin keq.
— Jo, nuk të lëmë! — Foto Paolo thotë,
nëpër rrebesh skuadra më tërheq!

Edhe nën tendën plot me degë panje,
(me një kuti reçel që s'di se ku e gjejnë)
vjen në spital skuadra partizane;
dhe siçiliani,
dhe shoqja jonë Elenë!

Ulet mbi fier e posi motër flet,
tërë kujdes që të mos më lëndojë...
E ngelet në skuadër, si në shtëpinë e vet,
më e bukur shtatëfish se sa Elenë e Trojës!

TANKU

**Dëshmorit Hamdi Lleshi, i pari tankist
shqiptar, që ra në 1943**

Hamdi Lleshi që nga tanku grin,
hapen krismat breg më breg, në Drin!

Dibra e Madhe, shtatë herë nënë,
don t'i thotë çfarë s'i ka thënë,
don t'i nisë birit të vet një këngë...

Dyzet topa tankun marrin shenjë!

Gjenerali girret plot poterë,
nga inati desh e çan gabosherrë;
dyzet topa shkrehin menjëherë!

Zjarr lëshojnë nën zinxhirë gurët,
tanku i egër më me duhmë turret!

Gjenerali tankun vëren me ankth,
(s'ka rrufe që nuk vërvit mbi tank!)

nga inati çizmet plas përdhe,
 prej tërbimit as dëgjon, as sheh,
 digjet prush dhe akull i ngrin shtati:
 divizioni «sulmin» nis së prapi.

Urë e Spilës mbushet flak' e tym,
 Hamdi Lleshi mes ushtrisë hyn!
 Tym i zi gufon mbi tank përpjetë
 — Ja kush jam! — qesh gjenerali i rreptë.
 — Ja kush jam! — më tej s'arrin të mburret:

Kallur zjarr, drejt tij prap' tanku turret!

Nëntë malet, që nga qielli vërejnë
 shoku shokut tankun i rrëfejnë...

Dibër e Madhe, që i dha trimit emër,
 dhe një djepe, dhe një mollë zemër,
 dhe një lule, që kuqllon të ritë,
 dhe një besë, dhe një fjollë dritë,
 dhe një mall që nuk ka shok të dytë:

Nga dritaret s'po ja shqitka sytë...

DASHURI

Poetit Gj. Kuqali

Ti gati në çdo resht «kur do të vish» më thua.
Në letër nga mërzia mezi lidh fjalët bashkë.
E, në një cep të saj ti e habitur shkruan:
«Pse ikën prapë nga unë, përherë dhe më larg»?

Ta dish sa ëndje kam të fluturoj te ty
dhe njëqind postëbllloqe fashistët të më vënë!
Të paktën të të shoh një çast që larg me sy.
Të paktën të të ndiej dy-tre sekonda zënë...

Por mund të ikësh dot, më thuaj, nga kjo luftë
tani që ndan njeriu çdo pikë gjak me njerëz
dhe del ai përditë më i bukur nga çdo skutë
dhe herë i ngjan shiut, e herë i ngjan erës.

E herë, pas një fluturë, në ëndërrime bie,
e herë, pas beteje, mbështet kokën në shkëmb.
E herë bëhet rreze, e herë bëhet hije
dhe tërë dhimbja e dheut nëpër çdo ind i dhemb!

Pse më shikon, nga larg, posi një e panjohur
e më qorton, në heshtje: Po ky pse nuk përgjigjet.

Pse pyet me shqetësim: Më thuaj ti çka ndo-
dhur»?!
A I O I

Kur ti dhe vetë e sheh që globi zjarr po digjet.

Por unë asnjë çast s'ta marr për keq mërinë.
Nuk është punë e lehtë të lësh një udhëkryq;
të bluash në mulli nga trupi tënd çdo brinjë
dhe në çdo kënd që shkel t'i shpallësh zotit gjyq!

T'i shkulësh ferrat dheut, të zhdokësh mur e klasa
e buzëgaz të hysh në çdo krater mynxyre,
që jeta dhe njeriu t'i ndërrojnë krejt përmasat,
sa të çuditet dielli nga bukuria e tyre.

Tani, ti, më beso: nuk jam dhe pa të meta,
por njeriu lind për ditë mes provave të rënda.
Jo s'do guxojë dot që të na ndajë as vdekja,
ndonëse ajo kosit dhe trëndafilë dhe gjemba.

E dashur, sot çdokush jeton çdo çast në ethe
dhe shumë shokë të afërt thërrasin për hakmarrjen.
E di që në takim çel dashuria gjethe,
por s'e njeh dashurinë kush nuk ka njohur ndarjen!

L O L A

Heroinës së Popullit F. Myteveliut

Kazermat gri lëvizin nëpër tym
dhe Dibër e Madhe mbyllur midis telash.
Ti, partizane, drejt mbi topat mësyn.
Gufon nga kapa një buqetë krrelash.

Ç'ka ndodhur, Lola? Ti vërtet ke mbetur?

Ne s'ka një orë që hodhëm lumin Drin.

E quajmë kot njerinë gur e hekur,
kur s'ka metal që zjarri nuk e shkrin!...

Ç'ka ndodhur, Lola? Ti në burg vërtet?

Ti në Gestapo. S'të lënë në gisht thua.

Po ti mes gjakut, gjak mbuluar krejt:
një gjysmëfjale s'thua...

Dhe natën vonë zbret në birucë hëna
ilegalisht e të lëmon në flokë.

— Lola! — bëzan nga dritarja nëna
e dorën tund Themistokliu i bronztë.

— Lola! — ti vjen nga shkolla plot me libra
dhe një komunikatë fshehur në gji.
— Lola! — të shtron me lule tërë rrugët Dibra
dhe krejt e mrekulluar qesh pa pushuar ti!

Lola! — e ç'mund të thonë sonte fjalët
e kjo xixëllonjë ëndërr që s'të ndahet?

Lola! — përplas liqeni i Ohrit valët,
ndërsa papritur hëna nis të hahet...

Lola! Jo ti mes borës kurrë nuk na ngece,
ti në Komunë sulesh shumë larg!

Lola... je shtatëmbëdhjetë vjeçe
dhe s'di kë do më shumë, kë do më pak...

RAMIZ VARVARICA

Retë s'rridhnin shi, po rridhnin lavë,
majave të shkrepave takoheshin.

Interbrigadistët si shokë të afërt
dhjetëra gjuhë flisnin e kuptoheshin.

Po Kolonë e 5-të tërë «lotë»:

— Nuk i bihet murit dot me kokë!

— Hesht! — përgjigjet vrik Ramizi ynë,
pa ia hequr lumit Ebro synë.

Marokenët kishin marrë krahët

dhe «s'u dilej para» marokenëve.

S'kish njeri që s'kishte disa plagë:

rridhte gjak prej pesë kontinenteve...

Dhe Ramizit i shkurtojnë këmbët

bombat e junkerëve, si me sharrë.

Dhe Kolona e 5-të si ndër dhëmbë:

— Ke akoma shpresë, djalë i mbarë?

— Mjaft! — me neveri Ramizi shfryn
dhe në baltë plot inat e shtyn.

Dhe fuqi si një kreshniku i lindin,
tek vështron pas supeve Madridin:

— Non passaran! —

Dhjetëra herë i thyen marokenët
dhe u futi legjionarëve tmerr!
Po Kolonë e 5-të prapë ferrë:

— Kot e keni, shokë, që luftoni!
Kot bësoni në revolucionin.

— Shporru! — me tërbim Ramizi thotë
dhe këmbalkën i vërvit në kokë!

Dhe ju flet ai të gjithë popujve,
dhe ju flet ai të gjitha kohëve:

— Jo, Madridi nuk u shemb prej minave
as nga tanket e topat e ESS-esëve,

por nga thikat që mori pas shpine
fshehur pas ullinjve të kongreseve! —

Dhe këmbalkë e tij kërcet mbi tokë
duke thirrur prapë në Ebro shokët.

PETRO N. LUARASI

Martirit të shkronjave shqipe

Të dashurit stërnipërit e mi,
kur do të shkruani emrin Shqipëri
dhe emrin krua, yll e hënë,
dhe emrin vätër,
dhe emrin mëmë

Po të mos kini ngjyrë për të shkruar,
thirr mëni ju, pa nguruar mua.

Do t'ju dëgjoj, për nder, ja ku zë be,
dhe baltë po të jem,
dhe popël dhe!

Të dashurit stërnipërit e mi:

kur të shkruani emrin diell e djersë,
dhe emrin flutur,
dhe emrin shpresë,
dhe emrin mbarështues dashuri,
dhe emrin erëmirë manushaqe

Po të mos kini ngjyrë,
thirrmëni ju, menjëherë, pa ngurim.
do vij kudo të ndodhëm fluturim.

Dhe zemra ime prore do burojë,
jo një penickë po një lumë bojë!

Të dashurit stërnipërit e mi,
kur do të shkruani emrin fshat e plor,
dhe emrin dritare,
dhe emrin theror,
dhe emrin zjarr,
dhe emrin aq të bukur, abetare

Po të mos ju ndodhet bojë në kallamar,
thirrmëni, për besë, po ju them,
do t'ju dëgjoj në çast kudo të jem

dhe do sajoj për ju, si çudibërës,
prej gjakut, baltës, helmit dhe prej rërës,
jo një penickë bojë, por një det:

Të shkruani shkronjat shqipe, mijëra vjet!

SEF KOSCHARJA

Sef Kosharja, o i urti i fshatit:
tri ditë larg të ndihet hapi,
tridhjetë plagë të ka shtati.
treqind vjet s'të del inati!

Sef Kosharja, nder i fisit,
kokën gjer te maja e lisit,
gjylja, heu, në grusht të krisi:
— Nuk më vret, — the, — pis i pisit!

Tund pashai fermanë-hekur,
tokën flakë duke ndezur,
nuk lë gra e pleq pa rrjepur:
— Dua Sefën, gjallë a vdekur! —

— Pashë, kot po ia bën benë;
nuk ka krajl që kap rrufenë! —

Sef Kosharja, zog sokoli,
gjithë Kosovën plumb e mbolli,
gjithë Kosovën zjarr e mbushi:
tre mijë vjet mos fiket prushi!

III. Dittarij listik

RRJEDH NJË PËRRUA

Rrjedh një përrua, aty, sa nën dritare.
Herë çap i menduar,
herë s'dëgjohet fare.

Herë më kap në befasi,
duke ju rënë zileve si dhitë.
Nxiton me link kur bie shi,
vë syza qelqi nëpër ngricë.

Rrjedh një përrua.

Herë grindet plot potere
edhe shket, fshehtaz, në koriye.
Më vërshëllen një këngë erë
e ku të dojë ai më shpie!

Rrjedh një përrua.

E luan marsh, si në orkestër,
e bimët mënd, tek nget në ara.
I bie çiftelisë së vjetër
e tjetër kënd thërret përpara!...

ARRËDH NJË PËRBUA

E bukur maratonë e tij; t'ij e t'ij
Kurrë në vend një cast nuk rri!
bërë s'është fare

Herë me këp në pelasi,
doka jo rreth xhëve si dhinë
Nënton me hinc kur dhe shi,
vë syze qelqi nëpër ngjorë.

Arrëdh një përnu.

Herë gjindet gjat golero
edhe shpesh fshirëz në korje,
Më vërshtellen një këngë e re
e ku të dojtë ai më shpjet!

Arrëdh një përnu.

Ë jua merrsh, si në orkestrë,
e bimet mënd, tek ngjet në ara,
I bie qitellë së vjetër
e tjetër kënd thërrit përnu!

T I

Ti sheh një pemë dhe mendohesh.

Ti vëren një re edhe hutohesh.

Ti ndien një këngë e befas zgjohesh!

Ti je si pikë e vesës, që posa shfaqet tretet.

Ti je si rreze e diellit, që ikën edhe mbetet.

Ti je si krahu i flladit që fryn në zheg të verës.

Ti je si gurrë e kthjellët,

që kurrë s'di të shterësh.

Ti je si lule e dritës, që shpesh me hijet matet.

Ti je si ëndërr e brishtë,

që bredh gjithkund e s'kapet!

Ti je si yll i largët, që ujë pi në krua.

Ti, je si mbrëmje e majit,

që bie erë ftua.

Ti je si xixëllonja që në lëmenj shkërmoqet.

Ti mbrëmjes qesh me hënën

dhe ditën qesh me shoqet!

DETI

Sonte jam gdhirë dy hapa larg nga deti.

Më ka përkundur tërë natën vala,
më ka kallzuar kushedi sa përralla,
më ka shëtitur nëpër det mbi shpinë,
më ka takuar me yje e delfinë,
më ka habitur me lulishte algash,
më ka ndërtuar një qytet koralesh,
më ka humbitur nëpër ishuj-breshka,
më ka vërvitur përmbi dallgët-kreshta;

më ka pozuar miliarda reflekse,
më ka treguar peshq e nëndetse,
më ka hutuar me dyndje e batica,
më ka dhuruar perla e karfica,
(bizhuteri e Trojës, fshehur në funde detesh:
ta mbash në gushë ti pas shtatë mijë vjetësh.)
më ka magjepsur me orkestrën erë,
më ka fundosur... dhe prapë më ka nxjerrë.

E më ka lënë po në breg,
prapë duke ëndërritur:

Për një takim të ri dhe më të shumëpritur!

LIRIKË

Këtu, në këtë poezi,
ku në çdo gërmë rri menduar ti
dhe më vështron me ata sy që presin,
që herë ndjellin shi e herë reshin:
po vë një fjalë, që më the në rrugë
dhe çau si vetëtima qiellin e mugët!

Këtu, në këtë poezi,
ku nga çdo rrokje vjen e çelur ti,
po ndej dhe pak trishtim, a ndofta mall,
nga zëri yt i ngrohtë e muzikal,
ku shprehet dhe një tingull, që s'e thua
dhe të afron më shumë ty me mua.

Këtu, në këtë poezi,
ku në çdo fjalë frymë merr dhe ti,
po mbledh një grusht me çaste, që nuk treten,
ku si në xham të dy shikojmë veten;
po mbledh dhe pak ditë... dhe pak natë...
që ky takim të jetë sa më i bukur,
që ky takim të jetë sa më i gjatë.

BRESHËR NË PRILL

Mullarë re mbi kulla dhe uzina,
sa çiken me mëngore nëpër skela.
Çaktisin, pa pushuar, vetëtimat
dhe fiu si erë zhduken harabelat.

Pa në sekondë plot zhurmë e rrëmujë
errësohet dita, sa dhe rrugët s'njihen.
Dhe kalimtarët shkasin nëpër ujë,
dhe ngasin, ku të mundin, që të fshihen.

Ja edhe breshëri!
Zbardh në gri, si kripë;
godet me nervozizëm plepa e mana.
Edhe trimosh, edhe sherrxhi pa cipë:
qëllon me guralecë mijëra xhama!

Por vrik ndalon ai, ashtu si nis,
sa hap e mbyll një derë a një grilë.
Dhe filladi perdet prapë fillon lëviz
dhe një këmishë zbardh në tel si krillë.

Dhe del prej reve dita laramane,
si bukuroshja që e zë shiu në bahçe.
Eh, më e këndshme ngjan tani pas banje,
me ca inxhi prej vese nëpër faqe!

PRIT DHE PAK

Ja që, mendoj me vete, në jetë ka dhe ndarje,
tek matem të të them natën e mirë;
siç ka tërfil e gjemba në luadhe,
muzikë që të deh e kokëçarje
dhe yj e antikorpe në hapësirë...

Ja që, mendoj, në jetë ka dhe ndarje.

Ty pulpët vesë e majit po t'i lag,
tek shkel florinë e hënës nëpër pluhur.
Nuk di ç'të lidh me hënën atje larg...
Po kurrë kaq e afërt s'më je dukur,
kur flet kështu e çiltër: prit dhe pak!

Jo, kurrë kaq e hijshme s'më je dukur.

Dhe unë që ta njoh kaq mirë zënë
qëndroj dhe të vërej plot gaz në sy.
E pse vrapon në qiell kaq shpejt ti, hënë,
tani që jemi bashkë ne të dy
dhe ti një gjysmë fjale s'na ke thënë?

E pse vrapon në qiell kaq shpjet ti, hënë?

Ne shohim njëri-tjetrin kot, pa folur
dhe ngelemi në oborr, pak të hutuar.

Na vëren hardhia e blertë, si të njohur,
vëren qeni, nga kaçubi, i menduar —

ndonëse asgjë e keqe nuk ka ndodhur.

TREGIM PËR QENIN TIM TË VOGËL

Kisha në fshatin tim një qen të vogël shok
dhe duheshim dhe zemëroheshim kot,
Vraponim nëpër fshat gjithmonë tok.

Kërcenim mur më mur e gardh më gardh —
ai tre vjet më i vogël, unë tre vjet më i madh —
e shtriheshim të kënaqur në luadh

dhe misërniken ndanim që të dy.
Nuk merrja një kafshatë më tepër nga ai:
Unë e masja me dorë, ai e maste me sy.

Po, kur nuk ndodhej bukë në shtëpi,
vështronim njëri-tjetrin plot mërzi
dhe rrinim të tulatur në qetësi.

Dhe teksa vërenim qiellin të mërzitur,
na shfaqej hëna, si bukë e pa nisur
(hënën në sofër shpesh e kishim zbritur!)

Dhe e ndanim, që të dy, me drejtësi për darkë
e hanim dhe e rihanim, prapë e prapë...

Derisa flinim kokë më kokë bashkë.

DHE NDODH KËSHTU..T

Dhe ndodh kështu: vrik qeshim si të marrë,
kur na mundon një brengë.

Një këngë që ka ikur sjellim pranë,
shaluar mbi një këngë.

Ne njëri-tjetrit i thërrasim,
kudo që jemi dhe që vemë.

Dhe në një fronkë rrimë presim
të zbresë hëna prapë mbi pemë.

Me qindra fije kapërthehen
si shermasheku nëpër mur.

Nga Nili prapë shtegtarët kthehen,
me gjysmëhënën abazhur...

E nga dritaret e kaq viteve
vërej rrugën nga do vish.

Dhe prapë në një stacion pritjeje
ti buzëqesh sërish!

DHE SIMI ECIM

Ecim

nën korridorin e pemëve, në rrugë,
ku asnjë gjethe era nuk përpjek,
(sikur po fle veriu, diku në plep)
dhe çapemi mbi bar, si të shkelim mbi shkumë.

Ecim!

E na huton, sakaq, metro e gjelbër;
një zog që na thërret diku nga pema,
plepat që shtrijnë krahët si të verbër,
pallatet e tarracat plot antena.

Dhe një mendim prap na cimbith si pincë
e na degdis, diku, më vite larg:

E pse peshon kaq fort minuta-grimcë,
kur çapemi në rrugë të dy bashkë?...

Ecim...

ME NJË VËSHTRIM

Atë që thotë pisha, kur flladit,
atë që thotë vesa, kur vesit,
atë që thotë lulja mbi një gjemb,
atë që thotë bleta në një gem,
atë që thotë taka e sandales,
atë që thotë perla e stërkalës,
atë që thotë vishnja në buisje
a nuk ma thua ti me një lëvizje?

Atë që thotë shtërgu që nga plepi,
atë që thotë vala që rreh deti,
atë që thotë sythi në një pjergull,
atë që thotë pylli nëpër mjegull,
atë që thotë dimrét shelgu i thatë
atë që thotë breshri në mesnatë,

atë që thotë tingulli i dritës,
atë që thotë vrapi i muzikës,
atë që thotë flutura dhe dielli,
atë që thotë vjeshta dhe peneli,
atë që thotë flladi nëpër fletë,
atë që thotë çasti në një jetë,
atë që thotë moti në stuhi
me një vështrim
a nuk ma thua ti?

DHE SHFAQESH QULLUR KREJT...

Mbi Dajt, pak tinëzisht, një re e murrme bie
dhe zbret një zagushi, përzier tym e hie:
si me litarë shiu, sakaq, fillon të bjerë
dhe dita, si me çelës, errësohet menjëherë.

E më mërzit ky mot. Kërrkund nuk zë dot vend!
Kur veshi befas kap nga shkallët çapin tënd:
dhe shfaqesh qullur krejt me ngut në prag të derës
me çantën mbi një sup e një kordelë ylberesh.

Dhe pikat tërë qejf sajojnë nëpër xhame
ca lepuj të gëzuar, me qyrqe dhe fustane,
që sa të vërejnë ty kërcejnë hop e qeshin
dhe gati turren vrap drejt teje të të presin!

Ti i lëmon me gisht e nuk kuptoj ç'u thua.
Disa zinxhirë vese të shkasin nëpër flokë.
Ti, ndofta, nuk më do kaq shumë sa të dua
por prap' sa të takoj, diçka më thër në kockë.

SA TË KAM THIRRUR

Ndofta të kam qëndruar pak si larg
edhe padashur të jam dukur si i shtirur.
Dhe ti më ke besuar fare pak....

Sa të kam thirrur!

Ndofta kam biseduar seriozisht me ty.
Pastaj, papritur, gjuha më është lidhur.
Dhe ti ke mbledhur supet: Çfarë pati ky?! —

Sa të kam thirrur!

Ndofta kam ardhur me nxitim drejt teje,
që të të them gjithçka po buza më është dridhur.
E ti pa zë ke pyetur: E ç'kërkon prej meje? —

Sa të kam thirrur!

Ndofta të jam treguar i çuditshëm
dhe pa asnjë preteks të kam grindur.
Ti buzëgaz ke vërejtur e njerëzishme...

Sa të kam thirrur!

E di! Miliona herë emrin ta kam thënë.

Dhe era të kish klithur kaq, për ty, do të qe ngjirur,

Po ti më ke dëgjuar e s'ma ke njohur zënë.

Sa të kam thirrur!

Ndofta të kam shkaktuar gaz? Ndofta keqardhje?

«Pse qesh me shpirt, ke thënë, ky?»

«Pse vëren në çast kaq hidhur?»

Në çastin më fatlum e dhimbjen më të madhe:

Sa të kam thirrur!

TI VJEN...

Ti vjen e tjetër tingull ka çdo gjë.
Sikur ndërrojnë ngjyrën sendet.
Sikur ndryshojnë peshën, formën, vendet...

Dhe merr kuptim të ri dhe një brezare drite që
papandehur midis nesh u fut,
edhe një milingonë që rend në mur me ngut,
dhe një peizazh vendosur sipër radios, kot më kot
dhe disa rreshta ngelur në blloknot;

dhe një sandale hedhur aty në qoshe, ndofta që
dy-tre vjet,
dhe një shëtitje nën shi kur ti diçka më thoshe..

Dhe një balon sa një çadëre i gjerë, që pa u
nisur mbeti,
dhe një qytetth që ngritëm në një plazh me rërë,
teksa habitej e kënaqej deti!

Dhe një takim që thuajse që ftohur,
dhe një rrugicë ku kemi shkelur shumë vite radhë
dhe nuk e kemi njohur,
dhe nuk e kemi parë,

BRIEFMELDUNG DER VEREINigten...

Dhe një objekt... që ish dikur e tani s'di ku gjendet.

E ndien? Diçka tregojnë, pa na folur, sendet.
Diçka papritur zgjohet... diçka papritur fle...

Ti vjen... dhe tjetër tingull ka çdo gjë!

DREJT MEJE DO NXITOSH ME ERËN TI

Ti ecje sipër gjetheve të verdha.
Kërcisnin rrugës fletët.
I ngrinte gjethet, si rabecka era
sa desh nuk ciknin retë.

E ndonëse vëreja që çdo hap afroheshe
të frynte era larg.
E dridheshin që nën këmbë kuqaloshet
sikur do merrnin flakë.

Dhe era si e lodhur merrte frymë,
tek rendte si përherë.
Dhe kur të thinjen pemët, krejt, nën brymë;
ti do nxitosh drejt meje tok me erën.

MBJELLËSJA E LULEVE

Pashë një mbjellëse lulësh
me duar të gërvishtura prej kallove,
që mbillte lule, plot kujdes, bri trotuareve.

Dhe m'u kujtove ti...

E nuk di pse u zbeha krejt,
u mjegullua dita e u vërenjt,
e u drodha që nga maja e kokës gjer te thembra:
e desha të të shkul nga zemra

dhe mos të të mbjell më askërrkund!

Por, befas, m'u duk se po të të shkulja ty,
do shkulja edhe të dy sytë e mi
e do t'u prisja rrënjët gjithë luleve e pemëve:
mimozave, pishave, blirave e shelgjeve — në
tërë qytetin tonë.

Dhe do të ngeleshin rrugët e trotuaret
pa pemë, pa zogj, pa gjethe dhe pa aromë.

E ndjeva se ti ishe pema që s'mund të shkuleshe.
Dhe sytë më shkuan përsëri te mbjellsja e luleve.

TI JE NJË GRUA E ZAKONSHME

Ti je një grua si të gjitha.
E, ndofta, në kalim nuk bie hiç në sy.
Nuk vezullon posi ylber, plot ngjyra e drita,
dhe asnjë bli s'kthen kokën pas të të vështrojë ty.

Ti je, siç thonë, një grua e zakonshme,
që të shkon dita punë dhe shtëpi.
Por, pse më duket dita kaq e gjatë dhe kaq e
lodhshme,
kur rrugës i mungon një ditë ti?

Ty s'të pëlqen aspak po të të thërras: je flutur!
Je primabalerina dhe manushaqe prilli!
Ti s'je, siç thonë, që t'ia heqësh kokën, kaq e bukur,
dhe se beson të them: ke zë bilbili...

Ti je një grua e zakonshme.
Po përse ndihem bosh e më rreh zemra shpejt,
derisa më dhëmb,
edhe më duket ora kaq e gjatë dhe kaq e lodhshme,
kur nuk dëgjoj një orë zërin tënd?

MYRQARE

IV. Poemat

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

IV. FORMS

MYZEQARE

Nëna shpesh të merrte nëpër ara,
lije gjurmët baltës gishta-gishta.
Dridheshe purtekë nga malarja,
mbi një deng misërishta.

E vështroje si fryhej kënetë,
dyndej uji i verdhë në kasolle:
e vajtonin dhimbshëm disa plepa
ngelur tek-e-tuk si karakoje;
disa kallme... dhe kolona e patave të egra.

Ti prashitje misër.
Të kujtohet?
Diç të thoshin bimët e kënaqura prej shatave.
Të giclonin duke qeshur rrezet.
Diç tregonte fluturimi i patave...

Ti prashitje misër. Të kujtohet?
Ndofta dhe këndoje ndonjë këngë?
Ndofta dhe dremitje pak nën hënë

Mbështetur kokën mbi një çantë-fibër
(ku diçka çkërmit një mi i vogël are),

mbështetur kokën mbi një libër,
mbi një gur a mbi një plis ugari...

Mbështetur kokën mbi një ëndërr
(nga një pikë, thonë, lumi nis!),
mbështetur kokën mbi një mollë-zemër,
ku një oqean lëviz.

Ti krijon një pyll të ri hibridë,
mos ta thajnë ngrica e ciklonë.
Ti ngulmon t'i bësh Evropës sfidë
dhe atyre që nuk të besojnë.

Ti nuk mburresh kurrë: shihni ç'jam! —
për të joshur krushka, krushq e mblesër.
Ti si luledielli ulur kokën mban
duke buzëqeshur: shihni nesër!

Nesër...

Dhe shikon ti prapë një luledielli,
që ndjek diellin pas.

I H U T H R I

Motër, pse s'ia ndan ti sytë qiellit? —
pyet buzagas.

Dhe shpjegon prapë shkencërisht (pa romantikë) ti
lidhjet e të shtrenjtit diell me tokën.

Motër, pse me diellin bën shpesh dashuri
dhe kur shkon ai ti ul menduar kokën?

Kuvendon me fushën e paanë,
që nuk ka një gardh kërrkund kufi,
dhe xixëllonjat që të rrinë pranë
e të bëjnë natën shoqëri.

Ti je myzeqare!

Ti kalon mes erës, kundër rrymës,
mes kërcejve plot noti të barit.
Ti çapitesh mbi kristalet e brymës
duke ndier fshikujt e acarit.

Ti mërzitësh duke shkelur në asfalt
dhe vëren hënën që diku nga mali del.
Dhe vëren yjet, tek xixëllojnë, që nga lart,
dhe ndjek patat që gërthasin nëpër qiell.

I HESHTURI

Rri në këtë gur.
Vij në këtë varr të thjeshtë,
që të flas me ty. Nënë, ti pse hesht?

Vij të rri prapë afër teje, pas kaq kohësh.
Nënë, pse nuk po më flet një fjalë?
Ndofta ti nga varri mund të çohesh
të më mbështetësh dorën pak në ballë.

Ndofta ti dhe hapin ma ke ndier,
dhe më vëren tek rri mbi këtë gur.
Ti më ke mallkuar qindra herë,
ke përplasur kokën mur më mur.

Por në këtë' luftë kaq të ashpër
ka dhe dit' të bardha dhe mynxyra.
Ndodh të bie short lëkurë e gjarprit,
se këtë kostum kërkon detyra...

Nënë, prush e mall kam zemrën plot,
kaq vjet që s'kemi folur dot.

Para teje jam dhe kalama,
tek nxitoj nga lodrat, tërë lerë,
edhe burrë, shtatëdhjetë kilo e ca,
që kuintalët peshë mund t'i ngrerë.

Para teje jam dhe zbatharak,
që të vij me vrap duke çaluar,
të më heqësh, sa më shpejt, një gjëmb,
dhe i mpleksur si një rrënjë gram.

Nënë, diç më dhëmb këtu sot, diç më dhëmb!

* * *

Të kam ardhur plot me vrima plumbi,
nëpër cifla predhash i copëtuar,
ti ke bërë prapë të pamundurën...
Ti nga guri i zi ke nxjerrë mjalhtë
dhe më ke shëruar!

Dhe në luftë më ke nisur prapë.

* * *

Ti më ndien nga hapat, kur bëj faj.
Ti e di kur qesh dhe duke qeshur qaj.

Ti më ke përcjellë shpesh në udhë.
Ti më deshifron çdo rrudhë.
Ti e di se ç'flet një dell të më lëvizë.
Ti më vëren si mikroskop në çdo qelizë:

Mund t'i vidhem plumbit, por jo ty.
Mund të mos më kapë dot breshëri e sharapnelit.
Mund t'i vidhem tokës, detit, qiellit.
Mund t'i vidhem priftit jezuit dhe NATO-s.
Mund t'i vidhem CIA-s, KËGËBË-së dhe
GËSTAPO-s.

Mund të los me cilindo teatër,
mund të pi shampanjë me një gjarpër,
mund që të sfidoj sytë magjike,
çdo radar dhe mrekulli optike!

Por jo sytë e tu.

Nënë, ti e di kush jam dhe kush kam qenë.
Ti e di kë vërej në sy dhe kë vërej vëngër.

Ti e di se kë thërras, sa kam fuqi, në ëndërr.
Ti edhe në terr të jem më sheh.
Ti dhe baltë po të jem më njeh.

Ti e di se si kam rendur, pyll më pyll e mal
më mal
dhe jam gdhirë midis akujsh:
në Gramos, Nermëçkë dhe Shupal...

Ti e di si zgjoheshim nga alarmet,
si na vranë, që nga ferrat, bandat
Bardhok Bibën, Llazin, Palin.

Ti e di se si jam turrur shpesh për jetë a vdekje
duke fshehur çdo vullkan në heshtje,
Dhe jam ndeshur përsëri me «shokët»,
në çdo befasi me thonj e dhëmbë,
me qivurin, gati, përmbi kokë

dhe kam ngelur, përsëri, në këmbë!
Nënë, vij të kuvendoj me ty:

kaq vjet që s'po të shoh me sy!

Vij të them se lufta është e vështirë
(ndeshja tmerrësisht e egër!).

Qenka zor të ngelesh gjer në fund i mirë,
pa të ngrirë akulli në zemër.

Dhe të dalësh qindra herë që nga balta,
në çdo ndeshje të pabarabartë,
dhe të ngelen duart po të pastra,
dhe ta mbash mes njerëzve kokën lart!

Vij në gëzof prej mjegulle mbështjellë
dhe plot kërsëri nga larg më shohin.
As më kanë parë dhe as më njohin
dhe çuditen, ndofta, qytetarët:
kush po flet me nënën e tradhtarit?! —

Nënë, shumë vite je përpjekur,
duke ulur sytë puq me tokën.
Ndofta dhe në varr kështu e vdekur
rreh me grusht pareshtur prapë kokën.

Nënë, erdha prapë te ty si erë,
më dëgjo, të lutem, dhe një herë.

Po t'i them, t'i dish këto tre fjalë,
 që t'i mbajta fshehur kaq vjet!
 Ndofta ty ky lajm mund të të ngjallë?
 Ty, që nga hidhërimi dheu s'të tret
 e do brofësh prapë tërë hir:

— S'e harrove nënën tënde, bir! —

E do të krenohesh ti me mua
 siç krenohem unë shpesh me ty.
 — Shihni ç'djalë kam! — me gaz të thuash, —
 duke qeshur prapë me lot në sy.

Ta dëgjojnë këtë lajm të mirë,
 tok me ty, të vdekur e të gjallë.
 Dhe të çelen prej drithërimit lulet,
 dhe të çahen prej gëzimit gurët,
 dhe të dridhen prej gëzimit malet:

Nënë, nuk të kam tradhtuar kurrë!

Nënë, nuk të kam harruar kurrë!

Ç'THONË LAJMET E FUNDIT

Ka ditë që s'i dëgjoj dot lajmet.
nuk mund të vërej një çast televizorin.
E nuk guxoj as t'i afrohem radios!

Lëviz butonin e s'e lëviz dot.

Lëviz butonin e ndiej një zbrazëtirë
e stërmundim të jashtëzakonshëm.
Më lodh kjo pritje e vështirë...

Lëviz butonin e s'e lëviz dot.

Sikur të rrotulloj hënën e mokrës.
Sikur vërtit cilindrat metalikë në uzinë.
Sikur të vërtit aksin gjigant të tokës!

Po bëhem për një çast dhe unë si Tezeu,
q'ë kish dënuar Zeusi idhnak të mbantë globin
që të mos binte!
përmbi supe,

Lëviz butonin...

Jo! Asnjëherë lajmet s'kanë pasur forma kaq konkrete.

Nuk kanë pasur një kundërmim të gjallë, kaq pikant.

Nuk kanë qenë kaq gjeometrike: copëza matematike, popla dhe figura.

Kaq tronditëse!

Ç'thonë lajmet e fundit?

Lajme që bëjnë të të piqet në sekondë buza përflakur nga gjaku i trimave.

Lajme që të djegin, si shpuza fytyrën.

Që dalin nga dritaret e godinave në flakë.

Lajme të kobshme e të përdëlyera!

Shembëlltyra të fëmijëve,

që shtrijnë krahët e drithëruar drejt botës dhe bota i shikon e hesht.

Bota e qytetëruar i shikon e hesht!

Lajme që bien erë shkrumb, tek tundin gjymtyrët e shqyera të njerëzve.

Shembëlltyra të flokëve të lëshuara të një nëne,
si tymnajë kamine,
që thërret botën për ndihmë.
Dhe bota e shikon e hesht!

Bota e qytetëruar,
që di aq bukur të mallkojë e të ngjiret,
sa nga shqetësimi i madh i është prerë krejt
oreksi;
ka pesë vjet që ulërin e çirret:
për një kopuk, sekser katolik, të quajtur Les
Valensi!

Ç'thonë lajmet e fundit?

Lajme: përbindsha të shëmtuar, të posadalë nga
protoplazma,
që tundin mbi kokën e botës, si shpatë Demo-
kleu,
kryqin e thyer.

Lajme: vizione, hije e fantazma,
që të ndihesh deri në palcë i fyer!
Bejrut. Janë prerë furnizimet me ujë, barna dhe
ushqime.

U mbyll aeroporti ndërkombëtar.
Janë prerë që të gjitha lidhjet...

Bejrut. Pesëdhjetë herë sulmuan tanket izrae-
lite
pozicionet palestineze, brenda pesë ditëve,
dhe pesëdhjetë herë tanket u thyen!

Lajme të përgjakshme, me plagë të panumërta,
që vijnë nga katakombet e blindazhet në zjarr.
Dhe kërkojnë për të plagosurit kokainë dhe
bandazhe.

Dhe lypin urgjent një pikë ujë për të eturit
(ata mund të pijnë krejt edhe detin nga etja!),
një çyrek bukë për të uriturit,
një shishe qumësht për të miturit!

Dhe bota i dëgjon e hesht
ose bën sikur nuk ka dëgjuar.

Bota e qytetëruar,
që pret me ankth nga një orë në tjetër
për të lexuar buletinet mjekësore
mbi gjendjen shëndetësore të papës Vojtila,
pas plagosjes «monstruoze» në Shën Pjetër!

Ç'thonë lajmet e fundit?

Lajme që të mburresh pse je njeri
dhe të të vijë turp pse je njeri.

Lajme për konstruksione ligjesh e qytetesh,
ngritur gjatë mijëra vjetësh prej gjeneratave,
që grihen çikë-çikë nën makinacionet e kuli-
seve diplomatikë
dhe nën zinxhirët e tankeve!

Bejrut. 500 herë sulmuan me bomba avionët
izraelitë,
brenda dhjetë ditëve, lagjen palestineze
dhe nuk e shembën!

Lajme që flasin për fëmijë të mitur,
të cilët rriten papritur
të marrin hak për vëllezërit e për prindërit.

Lajme që reklamojnë forcën shkatërrimtare të
raketave, minave e bombave,
për tregtinë e armëve

dhe qëndresën e nxënësve dhe grave,
mes gërmadhave dhe katakombeve!

Lajme, copëza ndërtesa të shkrumbuara.

Kufoma foshnjesh e grash, ngelur rrugëve:

të mbuluara e të zbuluara nga rrënojat.

Lajme që fluturojnë si barela, me të plagosur e me
të vrarë, në të gjitha anët e globit
duke thirrur:

— Ja vrasësit! —

Dhe bota i shikon e hesht

Ose bën sikur nuk i ka shikuar...

Bota e qytetëruar,

që desh u çmend e u «rrënuar» krejt

nga karnavalet: Çështja Uotergejt!

Lajme me Filip Habib e Gromiko.

Lajme që të rëqethin mishtë.

Dhe që të bëjnë të ndiesh turp pse je njeri

dhe të krenohesh pse je njeri!

Lajme që flasin për forcën shkatërrimtare të armëve
dhe pavdekësinë e një populli.

Lajme që kërkojnë një kopsht..., një vatër..., dy pashë
varr...

Për një popull heroik. Të pamposhtur. Pesëmijëvjeçar.

Lëviz butonin e s'e lëviz dot.

Dhe mallkoj dimensionet e objekteve gjeografike
dhe tërë shpikjet burokratike që ka bota:
postbloqe, xhandarë e pasaporta!

Dhe mallkoj mjetet e transportit,
edhe tani në epokën e shpejtësive kozmike,
që nuk më ndihmojnë dot!

E më vjen të pëlças,
që s'mund të bëhem dot erë
dhe nuk jam mbret përralle, që të thaj detin
e të vij, menjëherë, aty ku më prisni!

Lëviz butonin e s'e lëviz dot.

PËRMBAJTJA

I. POEZITË E DITËS

Nxitoj	5
Në fshat	7
Poezi për të thjeshtin	9
Pritja	11
Lëvizje	13
Gjyshi	14
Shi behari	16
Turnet	18
Urim për Vitin e Ri 1986	20
Mësuese	22
Midis turnit	24
Vargje për time bijë	26
Poezi për targat dhe tim nip, polic trafiku	28
Ra ora	30
Se dua të mendoj që jam vërtetë në fshat	33
Shi në gusht	35
Ku shkon	36
Kërrkund nuk jemi vetëm	38
Ikja nga shtëpia «Niko Belojanis» Durrës	40
Pse hovët gjer këtu	42
Tek po çel e para ditë e verës	43

Armiku i klasës	45
Baladë për ujin e bekuar	47
Horizonte	49

II. POEZITË E LUFTËS

Në rrugë...	55
Nëna Sibe	57
Prifti	58
Elena	60
Tanku	62
Dashuri	64
Lola	66
Ramiz Varvarica	68
Petro Nini Luarasit	71
Sef Kosharja	73

III. DITARI LIRIK

Rrjedh një përrua	77
Ti	79
Defi	80
Lirikë	81
Breshër në prill	82
Prit dhe pak	83
Tregim për qenin tim të vogël	85
Dhe ndodh kështu...	86
Ecim	87
Me një vështrim	88
Dhe shfaqesh qullur krejt...	89
Sa të kam thirrur	90
Ti vjen...	92
Drejt meje do të nxitosh me erën ti	94

Mbjellësja e luleve	95
Ti je një grua e zakonshme	96

IV. POEMAT

Myzeqare	99
I heshturi	102
Ç'thonë lajmet e fundit	108